

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Наглядової ради
ПрАТ «СК «ФОРТЕ ЛАЙФ»,
Протокол №28/06-24 від «28» червня 2024 року

**Політика управління ризиками
Приватного акціонерного товариства «Страхова Компанія «ФОРТЕ
ЛАЙФ»**

м.Київ, 2024

ЗМІСТ

1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
2	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	3
3	ПРИНЦИПИ ТА КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	4
4	КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ	5
5	ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	6
6	МОНІТОРИНГ ТА КОНТРОЛЬ РИЗИКІВ	7
7	УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ	8
8	УПРАВЛІННЯ КЛЮЧОВИМИ РИЗИКАМИ	9
9	ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	10

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Політика управління ризиками Приватного акціонерного товариства «Страхова Компанія «ФОРТЕ ЛАЙФ» (надалі іменується – Політика) розроблена з урахуванням Стратегії управління ризиками Приватного акціонерного товариства «Страхова Компанія «ФОРТЕ ЛАЙФ» (надалі іменується – Компанія), у відповідності до вимог Закону України «Про страхування», Постанови Правління Національного банку України від 27.12.2023 №194 «Про затвердження Положення про вимоги до системи управління страховика».

1.2. Політика є внутрішнім документом Компанії, дотримання вимог якого є обов'язковим для всіх працівників (підрозділів) Компанії.

1.3. Політика є частиною системи управління ризиками у Компанії, системи внутрішнього контролю, діє щодо всіх працівників/бізнес-підрозділів Компанії.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

2.1. Політика визначає мету та встановлює загальні вимоги, завдання та принципи управління ризиками, організаційну структуру процесу управління ризиками, підходи та інструменти щодо виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення ризиків, вимоги щодо формування управлінської звітності з ризиків.

Метою управління ризиками є сприяння активним і свідомим змінам величин прийнятого ризику з метою підвищення вартості Компанії, забезпечення її платоспроможності, а також запобігання прийняттю ризику на такому рівні, який міг би загрожувати фінансовій стабільності Компанії.

2.2. В загальному розумінні ризик визначається як невпевненість у досягненні результату будь-якої діяльності. Ризик для Компанії – це ймовірність виникнення у майбутньому подій, які можуть негативно вплинути на досягнення Компанією своєї основної мети діяльності – одержання прибутку шляхом надання послуг відповідно до Ліцензії на діяльність із страхування (пряме страхування та вхідне перестраховування) та Статуту Компанії.

2.3. Цілями політики з управління ризиками є:

- **стратегічні цілі:** забезпечення і захист інтересів акціонерів, клієнтів, інших осіб, зацікавлених в стійкій роботі Компанії, щоб ризики, що приймаються Компанією, не створювали загрози для існування Компанії;
- **операційні цілі:** здійснення систематичного процесу виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях;
- **інформаційні цілі:** забезпечення цілісності, повноти та достовірності фінансової, управлінської та іншої інформації, що використовується для ухвалення управлінських рішень, створення інформаційних потоків як за вертикаллю, так і за горизонталлю організаційної структури Компанії;
- **комплаєнс-цілі:** забезпечення організації діяльності Компанії з дотриманням вимог законодавства, нормативно-правових актів НБУ, внутрішніх документів Компанії, стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Компанію.

2.4. Управління ризиками полягає в розробці та впровадженні комплексу заходів щодо створення ефективної системи управління, що забезпечить досягнення ключових цілей управління ризиками Компанії, а саме:

- впровадження організаційної структури управління ризиками з урахуванням розподілу функціоналу відповідно до моделі трьох ліній захисту, визначення учасників процесу, їх повноважень, відповідальності та порядку взаємодії;
- впровадження політик, процесів, методик, інформаційних систем щодо управління ризиками;
- розвиток культури управління ризиками на всіх рівнях ліній захисту системи управління ризиками;
- усвідомленість прийняття ризиків;
- забезпечення своєчасного виявлення, аналізу та оцінки ризиків, що виникають у Компанії в процесі діяльності;
- керованість прийнятих ризиків;
- забезпечення моніторингу та контролю ризиків в діяльності Компанії із врахуванням встановлених лімітів ризику;
- урахування загальної політики та стратегії Компанії в процесі управління ризиками;
- забезпечення дотримання законодавства України, внутрішніх документів Компанії;
- вдосконалення системи внутрішнього контролю;
- забезпечення безперервності діяльності Компанії;
- забезпечення якісного та своєчасного формування звітності щодо управління ризиками та надання її відповідним користувачам.

3. ПРИНЦИПИ ТА КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

3.1. Для забезпечення ефективного та узгодженого управління ризиками Компанія створює комплексну, адекватну та ефективну систему управління, яка відповідає наступним принципам:

- **ефективність** – забезпечення об'єктивної оцінки розміру ризиків Компанії та повноти заходів щодо управління ризиками з оптимальним використанням фінансових ресурсів, персоналу та інформаційних систем щодо управління ризиками Компанії;
- **своєчасність** – забезпечення своєчасного (на ранній стадії) виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення ризиків на всіх організаційних рівнях;
- **розподіл обов'язків і повноважень** – чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками між усіма підрозділами та працівниками Компанії, та їх відповідальності згідно з таким розподілом, уникнення ситуації, за якої одна й та сама особа здійснює операції Компанії та виконує функції контролю;
- **усебічність та комплексність** – охоплення всіх видів діяльності Компанії на всіх організаційних рівнях та в усіх його підрозділах, оцінка взаємного впливу ризиків;
- **конфіденційність** – обмеження доступу до інформації, яка має бути захищеною від несанкціонованого ознайомлення;
- **пропорційність** – відповідність системи управління ризиками бізнес-моделі Компанії, її системній важливості, а також рівню складності операцій, що здійснюються Компанією;
- **незалежність функції управління ризиками** - з метою попередження конфлікту інтересів в Компанії діє принцип незалежності будь-якого рішення про прийняття ризику від оцінки ризику та здійснення контролю за ним;
- належне та періодичне розкриття інформації щодо ризиків та **звітування**;
- **три лінії захисту** - забезпечується залучення всіх структурних підрозділів Компанії до проведення оцінки, прийняття та контролю ризиків.

3.2. Процес управління ризиками включає в себе наступні складові:

- **виявлення (ідентифікація)** ризиків: охоплює всі напрямки діяльності Компанії щодо визначення наявності або можливості виникнення подій суттєвих ризиків в процесах, продуктах, системах Компанії тощо; виявлення ризиків відбувається на постійній основі;
- **вимірювання (оцінка)** ризиків здійснюється з метою визначення впливу ризику на діяльність Компанії.
- **моніторинг** ризиків: моніторинг ризиків в Компанії проводиться на регулярній основі з метою отримання інформації щодо рівня ризику та інших ключових елементів процесу управління ризиками. Регулярний моніторинг сприяє оперативному виявленню і своєчасному вжиттю заходів щодо пом'якшення впливу ризиків;
- **контроль** ризику: проведення контролю забезпечується комплексним застосуванням процедур, форм та заходів контролю, як щодо окремих процесів, так і в цілому по Компанії, та направлено на дотримання прийнятного рівня ризику;
- **управління** ризиками: розроблення та впровадження Компанією заходів обмеження ризиків з метою дотримання прийнятного рівня ризику Компанії, забезпечення здатності системи управління ризиками контролювати рівень ризику і обмежувати втрати від ризику.

3.3. Компанія залежно від визначеної категорії ризику може використовувати наступні методи управління ризиками:

- **Прийняття ризику:** даний метод передбачає продовження діяльності без змін у разі понесення незначних втрат з низькою ймовірністю настання. Використання даного методу передбачає прийняття всього ризику чи його частини, якщо це виправдано, беручи до уваги неможливість уникнути ризику в певній діяльності і відсутній прийнятний варіант зниження ризику.
- **Пом'якшення ризику:** передбачає коригування певних процесів і впровадження додаткових контролів у разі понесення в їх результаті незначних втрат з високою ймовірністю настання. Зниження ризику здійснюється шляхом встановлення лімітів на кількісні показники ризиковості, умов і правил щодо якісних показників та характеристик процесів, а також виконання дій, метою яких є зниження ймовірності та/або обсягів втрат та мінімізація їх наслідків. Дії спрямовані на зниження ризиків здійснюються за наявності чіткого плану проведення необхідних заходів, коректної постановки цілей, їх виконання та моніторингу, ефективно організації структури, чіткого розподілу обов'язків і відповідальності, запобігання конфлікту інтересів, здійснення процедур погодження та затвердження, виконання контрольних процедур, впровадження автоматизації процесів тощо.
- **Уникнення ризику:** даний метод передбачає відмову Компанії від здійснення певних операцій або припинення ділових відносин, які наражають Компанію на ризик. Даний варіант застосовується в тих випадках,

коли передбачуваний ризик перевищує економічну вигоду, одержувану від виду діяльності, і коли інші методи управління ризиками не приймаються через неможливість скоротити ризик до прийнятного рівня.

3.4. У процесі ідентифікації ризиків використовується критерій суттєвості ризику, тобто всі виявлені ризики поділяються на несуттєві і суттєві. Процес управління ризиками може бути спрощений для страхових продуктів, фінансових інструментів, бізнес-процесів та інших подій, які характеризуються несуттєвим рівнем ризику.

Вимірювання та оцінка виявлених ризиків здійснюється відповідно до особливостей конкретного типу ризику і рівня його значущості за допомогою використання таких інструментів і методів: аналізу окремих показників, статистичних даних, оцінки ймовірності ризику і чутливості, експертної оцінки, методу сценаріїв, факторного методу тощо. Конкретні методи та інструменти визначаються в Методиках розрахунку окремих категорій ризиків та затверджуються Наглядовою Радою.

Моніторинг та контроль над суттєвими ризиками базується на поточній перевірці відхилень від встановлених контрольних точок, таких як, допустимі межі, плани, показники попередніх періодів, отримані рекомендації та вказівки. Моніторинг ризиків здійснюється працівниками/підрозділами Компанії першої лінії захисту. Ризик-менеджер в разі загрози перевищення рівня толерантності до ризику здійснює моніторинг ситуації та інформує керівника Компанії та Наглядову Раду.

4. КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ

Компанія визначає наступні види ризиків, щодо яких прийнято рішення про доцільність/необхідність їх утримання з метою досягнення стратегічних цілей Компанії та виконання плану діяльності страховика:

- **андеррайтинговий ризик**, а саме:

ризик збільшення рівня смертності - ризик, викликаний коливанням показників смертності, у разі, якщо зростання показників смертності призводить до зростання вартості зобов'язань страховика;

ризик збільшення тривалості життя - ризик, викликаний коливанням показників смертності, у разі, якщо спадання показників смертності призводить до зростання вартості зобов'язань страховика;

ризик непрацездатності та шкоди здоров'ю - ризик, викликаний коливанням показників тимчасової втрати працездатності, встановлення інвалідності або отримання травматичних ушкоджень та/або функціональних розладів здоров'я;

ризик зміни розміру ануїтетів - ризик, викликаний коливаннями розміру ануїтетів у зв'язку зі змінами законодавства або змінами станів здоров'я застрахованих осіб;

ризик передчасного припинення дії договорів - ризик, викликаний коливаннями співвідношення кількості достроково припинених договорів страхування до загальної кількості укладених договорів;

ризик збільшення витрат на ведення справи - ризик, викликаний зростанням видатків, пов'язаних з обслуговуванням договорів страхування та перестрахування;

катастрофічний ризик - ризик, викликаний неточністю прогнозів настання надзвичайних подій та оцінок їх наслідків;

- **операційний ризик**, а саме втрати від подій операційного ризику - ризик виникнення збитків, що виникає через недоліки корпоративного управління, надійності технологій, процесів оброблення інформації, контрольованості, безперервності роботи, системи внутрішнього контролю або неадекватність інформаційних технологій і процесів оброблення інформації з точки зору керованості, універсальності, надійності, контрольованості і безперервності роботи, а також помилки та несанкціоновані дії персоналу;

- **ринковий ризик**, а саме:

валютний ризик - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до зміни рівня або коливання курсів валют;

майновий ризик - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до коливання ринкових цін на нерухомість;

- **кредитний ризик**, а саме ризик дефолту контрагента - ризик виникнення збитків або додаткових витрат, або недоотримання запланованих доходів, або виникнення несприятливої зміни вартості страхових зобов'язань, викликаний невиконанням контрагентом своїх контрактних зобов'язань;

- **комплаєнс-ризик**, а саме втрати від подій комплаєнс-ризиків - ризик виникнення збитків та/або санкцій, додаткових витрат або неотримання запланованих доходів або втрати репутації внаслідок невідповідності діяльності Компанії вимогам законодавства та/або іншим вимогам (правилам, стандартам, принципам) щодо здійснення такої діяльності, яких повинен дотримуватися або прийняв рішення дотримуватися страховик, правил

добросовісної конкуренції, кодексу поведінки (етики), виникнення конфлікту інтересів, а також внутрішніх документів Компанії;

- **ризик ліквідності** – це ризик того, що Компанії буде складно виконати свої зобов'язання грошовими коштами, або іншими фінансовими активами.

5. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

5.1. Діяльність з управління ризиками здійснюється через організаційну структуру Компанії з врахуванням **моделі трьох ліній захисту**.

Наглядова рада Компанії:

- визначає бізнес-план (бізнес-стратегію) Компанії;
- створює та підтримує на належному рівні організаційну структуру, інформаційну систему щодо управління ризиками та внутрішній контроль, що забезпечують ефективне управління ризиками;
- забезпечує функціонування та контроль за ефективністю системи управління ризиками;
- затверджує внутрішні документи з питань управління ризиками, затвердження яких відносяться до її компетенції, та здійснює контроль за їх упровадженням, дотриманням та своєчасним оновленням (актуалізацією);
- затверджує перелік лімітів (обмежень) щодо ризиків та процедуру ескалації порушень лімітів ризику;
- ухвалює рішення щодо запровадження значних змін у діяльності Компанії;
- визначає характер, формат та обсяги інформації про ризики, розглядає управлінську звітність про ризики та, якщо профіль ризику Компанії не відповідає затвердженому ризик-апетиту, невідкладно приймає рішення щодо застосування адекватних заходів для пом'якшення ризиків;
- виконує інші функції з управління ризиками додатково до вказаних вище у відповідності до вимог законодавства та внутрішніх документів Компанії.

Керівник Компанії та працівники/бізнес-підрозділи Компанії (перша лінія захисту) виконують наступні функції:

- забезпечують виконання завдань та рішень Наглядової Ради Компанії щодо впровадження системи управління ризиками;
- відповідають за дотримання вимог політик, процедур та інструментів управління ризиками під час здійснення своєї діяльності;
- забезпечують виявлення ризиків на рівні підрозділу та інформують керівника про такі події;
- забезпечують проведення самооцінки ризиків;
- відповідають за виявлення та оцінювання ризиків, ужиття управлінських заходів та звітування щодо таких ризиків, дотримання вимог Політики, процедур та використання інструментів управління ризиками під час здійснення своєї діяльності.

Ризик – менеджер Компанії (друга лінія захисту):

- подає звіти щодо ризиків Наглядовій раді Компанії, керівнику Компанії з урахуванням вимог НБУ та внутрішніх документів Компанії;
- інформує Наглядову раду, керівника Компанії про ризики, на які може наражатись Компанія;
- забезпечує координацію роботи з питань управління ризиками між працівниками, підрозділами Компанії;
- консультує працівників/підрозділи Компанії з питань управління ризиками;
- надає пропозиції Наглядовій раді та керівнику Компанії щодо необхідних заходів для пом'якшення впливу ризиків на фінансовий стан та платоспроможність Компанії, включаючи ініціювання встановлення лімітів ризиків та/або перегляду їх значень;
- розробляє, бере участь у розробленні внутрішніх документів згідно із вимогами, що визначені НБУ.

Внутрішній аудитор Компанії (третья лінія захисту)

На третій лінії захисту Внутрішній аудитор здійснює оцінку ефективності системи управління ризиками підрозділами першого та другого рівнів захисту, включаючи оцінку ефективності системи внутрішнього контролю.

Внутрішній аудитор для реалізації своїх завдань щодо управління ризиками виконує наступні функції:

- перевіряє правильність ведення та достовірність бухгалтерського обліку, інформації, фінансової та іншої звітності, що складається Компанією, їх повноту та вчасність надання, у тому числі до НБУ, органів державної влади, які в межах компетенції здійснюють нагляд за діяльністю Компанії;

- виявляє та аналізує факти порушень працівниками/підрозділами Компанії вимог чинного законодавства України, внутрішніх документів Компанії, які регулюють діяльність Компанії;
- оцінює діяльність працівників/підрозділу з управління ризиками та якість звітів про ризики, що надаються Наглядовій раді та керівнику Компанії.
- виявляє та перевіряє випадки перевищення повноважень посадовими особами Компанії;
- перевіряє наявність, оцінює ефективність та адекватність роботи системи управління ризиками, внутрішнього контролю, процесів управління Компанією, відповідність цих систем та процесів видам та обсягам здійснюваних Компанією операцій;
- виявляє факти виникнення ризиків в процесі проведення аудиторських перевірок;
- має право брати участь у аналізі (розслідуваннях) виявлених фактів ризику;
- оцінює дієвість та ефективність системи управління ризиками в цілому;
- подає звіти Наглядовій раді Компанії;
- виконує інші функції, передбачені законодавством України.

5.2. Взаємодія керівника Компанії, працівників/бізнес-підрозділів Компанії щодо здійснення управління ризиками базується на наступних принципах:

- всі працівники на всіх організаційних рівнях Компанії відповідають за належне виконання вимог даної Політики та процедур з управління ризиками в межах своїх повноважень;
- всі працівники Компанії приймають участь в системі управління ризиками;
- всі працівники Компанії приймають участь у виявленні суттєвих ризиків на рівні своїх функціональних обов'язків у відповідності до посадових інструкцій та вимог внутрішніх документів Компанії;
- всі працівники Компанії одразу доповідають своєму безпосередньому керівнику та/або керівнику Компанії про випадки виявлених суттєвих ризиків.

Відповідальною особою за належне забезпечення обміном інформацією між окремими структурними підрозділами Компанії для ефективною взаємодії (співпраці) на всіх організаційних рівнях є керівник Компанії.

Працівники/підрозділи Компанії направляють на електронну адресу керівника Компанії *Повідомлення про подію ризику* (Додаток №1 до цієї Політики). Керівник Компанії направляє його на електронну адресу Ризик-менеджера для внесення останнім інформації про подію ризику до бази внутрішніх подій категорій ризиків з урахуванням визначених Компанією критеріїв звітування.

6. МОНІТОРИНГ ТА КОНТРОЛЬ РИЗИКІВ

6.1. Компанія створює надійну інформаційну систему щодо управління ризиками та звітування, яка забезпечує агрегування даних щодо кожної категорії ризиків Компанії, оперативне та достовірне вимірювання ризиків як в звичайних, так і в стресових ситуаціях.

Підходи базуються на використанні комплексного набору інструментів управління ризиками та процедур їх застосування, що включають створення та ведення бази внутрішніх подій суттєвих ризиків, аналіз накопиченої в ній інформації, ключові показники ризиків, самооцінку ризиків, сценарний аналіз та ін.

6.2. Процес збору даних про події ризиків в Компанії побудований з врахуванням впровадженої у Компанії моделі трьох ліній захисту. Кожний підрозділ – власник ризиків – здійснює ідентифікацію подій за його напрямом діяльності та формування управлінської звітності про події. Створення та ведення бази внутрішніх подій ризиків та аналіз накопиченої в ній інформації є одним з інструментів, що використовується з метою управління ризиками, та полягає в організації системи збору, реєстрації, аналізу подій ризиків та розробки відповідних заходів, спрямованих на зниження виявлених ризиків.

Працівники/підрозділи Компанії першої лінії захисту забезпечують своєчасне виявлення подій ризиків на рівні свого бізнес-підрозділу та невідкладне повідомлення (форму повідомлення наведено в Додатку №1 до цієї Політики) про такі події керівника Компанії. Керівник Компанії повідомляє про виявлення подій ризиків Ризик-менеджера. Ризик-менеджер в рамках виконання функції контролю другої лінії захисту забезпечує поточний та подальший контроль за повнотою та якістю даних про події ризиків Компанії, що внесені до бази внутрішніх подій ризиків, контроль щодо адекватності та своєчасності впровадження заходів за результатами значних подій ризиків, за необхідності – надає пропозиції та зауваження щодо виконання заходів.

6.3. Кожен працівник/підрозділ Компанії несе персональну відповідальність за своєчасне надання інформації керівнику Компанії за фактом виявлення/допущення ризиків/подій.

Керівник Компанії відповідає за організацію управління ризиками в Компанії. Обов'язок керівника Компанії організувати і контролювати виконання працівниками/підрозділами Компанії наступних ризик-процедур:

- виявлення та оцінка ризиків;
- оцінку впливу ризику на суміжні процеси Компанії;
- розробку заходів мінімізації впливу ризику;
- забезпечення належного звітування та прогнозування щодо ризиків Компанії;
- контроль дотримання стандартів мінімізації ризиків.

6.4. Ризик-менеджер здійснює загальний регулярний моніторинг профілю ризиків шляхом формування управлінської звітності з управління ризиками та інформування керівника та Наглядової ради Компанії щодо рівня ризику в діяльності Компанії.

Система звітності з ризиків складається зі звітності, що входить до складу щоквартальних звітів про результати моніторингу ефективності функціонування системи внутрішнього контролю.

6.5. Самооцінка ризиків та заходів контролю – інструмент, який використовується працівниками/підрозділами Компанії для ідентифікації та оцінки ризиків, притаманних процесу, продукту, системі, що аналізується; визначення недоліків системи внутрішнього контролю в операціях, з метою визначення/розробки заходів, направлених на попередження/мінімізацію подій ризиків.

Процес самооцінки ризиків та заходів контролю передбачає визначення найбільш істотних факторів (джерел) ризиків за бізнес-процесами, пов'язаними з поточними умовами діяльності Компанії, а також дозволяє здійснювати моніторинг зміни рівня ризику в них. Процес самостійної оцінки застосовується до діяльності всіх працівників/підрозділів Компанії з метою забезпечення комплексної та повної оцінки всіх суттєвих процесів та ключових контрольних процедур з точки зору управління ризиками.

Самооцінка ризиків є регулярним процесом, який забезпечує гарантування, що усі види ризиків виявлені, інформація за ними доведена Ризик-менеджеру і щодо їх управління прийняте рішення особою, що має такі повноваження.

Керівники бізнес-підрозділів щороку проводять оцінку ризиків (форму наведено в Додатку №2 до цієї Політики). Самооцінка ризиків передбачає оцінку ймовірності настання події категорій ризику, що призводять до втрат, та оцінку розміру потенційних втрат. Під час проведення самостійної оцінки також оцінюється достатність контрольного середовища (механізмів контролю) процесів Компанії.

Ризик-менеджер після отримання усіх результатів проводить консолідоване оцінювання рівня ризику в цілому по Компанії, результати надає на розгляд Наглядової Ради в рамках процедур звітності.

7. УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ

7.1. Ефективне управління ризиками передбачає, що управлінська звітність про ризики, яка надається Наглядовій раді Компанії та іншим користувачам, які беруть участь та приймають рішення в процесі управління ризиками, містить точну, повну, своєчасну інформацію з всіх ключових аспектів управління ризиками та забезпечує повне розуміння ними ситуації щодо рівня ризиків Компанії для прийняття своєчасних і адекватних рішень.

Метою управлінської звітності є надання можливості оперативного управління ресурсами Компанії, оцінювати ризики та своєчасно вживати заходи, спрямовані на зменшення впливу потенційних ризиків та уникнення/мінімізації фінансових втрат.

7.2. За наявності ризику Компанія складає звітність, в якій розкриває інформацію щодо:

- узагальнених даних подій суттєвих ризиків, аналіз їх динаміки у порівнянні з попередніми періодами;
- внутрішніх подій суттєвих ризиків, результатів дослідження їх причин та заходів щодо запобігання таким подіям у майбутньому;
- значних зовнішніх подій суттєвих ризиків та їх потенційних наслідків для Компанії.

7.3. Система управлінської звітності Компанії має охоплювати всі ключові аспекти щодо управління ризиками та включає інформацію щодо:

- 1) подій суттєвих ризиків, втрат за подіями та заходів з обмеження таких ризиків;
- 2) узагальнених даних подій ризику, накопичених у базі внутрішніх подій суттєвих ризиків, аналіз їх динаміки у порівнянні з попередніми періодами;
- 3) значних подій суттєвих ризиків, результатів дослідження їх причин та заходів щодо запобігання таким подіям у майбутньому;
- 4) значних подій суттєвих ризиків (зовнішніх та/або внутрішніх) та їх потенційних наслідків для Компанії;
- 5) переліку та значень показників суттєвих ризиків, їх динаміки порівняно з попередніми періодами та відповідно до встановлених граничних значень;
- 6) результатів самооцінки ризиків в діяльності Компанії;
- 7) результатів здійснення стрес-тестування ризику;

- 8) ідентифікації та оцінки ризиків нових продуктів та значних змін в діяльності Компанії;
- 9) в разі використання Компанії інших інструментів оцінки суттєвих ризиків - інформацію щодо результатів їх застосування.

7.4. Керівник Компанії регулярно, але не рідше одного разу на квартал, подає звітність щодо суттєвих ризиків Ризик-менеджеру Компанії. Звітність щодо суттєвих ризиків подається у довільній формі

7.5. Ризик-менеджер надає Наглядовій раді Компанії один раз на квартал узагальнений звіт про ризики, та один раз на рік - детальний звіт про ризики, в яких розкривається інформація в розрізі кожного виду ризику відповідно до вимог, визначених нормативно-правовим актом НБУ щодо системи управління страховика.

Перелік та формат управлінської звітності Компанії щодо ризиків може змінюватись та доповнюватись в залежності від конкретних завдань, що виникають в процесі управління ризиками.

8. УПРАВЛІННЯ КЛЮЧОВИМИ РИЗИКАМИ

8.1. Ключові ризики, які потребують мінімізації і пом'якшення їх наслідків: андерайтинговий ризик; операційний ризик; ринковий ризик; кредитний ризик; ризик ліквідності; комплаєнс-ризиками.

Детальний опис завдань, відповідальності та компетенцій у сфері управління **операційним ризиком** викладено в Політиці управління операційним ризиком.

Детальний опис завдань, відповідальності та компетенцій у сфері управління **комплаєнс-ризиком** (в т.ч. ризиків у сфері фінансового моніторингу) викладено в Політиці управління комплаєнс-ризиком.

8.2. Управління **андерайтинговим ризиком** здійснюється за наступними основними напрямками:

- формування страхових резервів в достатньому обсязі. За договорами страхування життя оцінка зобов'язань здійснюється актуарно (математично) на підставі визначених договором умов, що дозволяє враховувати ризики, притаманні страхуванню життя. Оцінка адекватності зобов'язань (розрахунок здійснюється актуарно) на кожен звітний дату дозволяє розуміти, наскільки сформовані страхові резерви враховують ризики майбутніх виплат;
- диверсифікація страхового портфелю за різними з типами договорів: концентрація страхових резервів за типами страхових договорів;
- контроль за збалансованістю страхового портфелю (баланс між ризиком смерті та дожиття);
- вчасна актуалізація тарифів (якщо договором передбачена можливість переглядати тарифи);
- проведення стрес-тестування. Аналіз чутливості нетто-активів Компанії до деяких андерайтингових ризиків: збільшення рівня смертності для кожної вікової групи на 15%, зменшення рівня смертності для кожної вікової групи на 20%, збільшення рівня тимчасової втрати працездатності, інвалідності, отримання травматичних ушкоджень, функціональних розладів здоров'я на 35% у перший рік дії договорів страхування та збільшення рівня тимчасової втрати працездатності, інвалідності, отримання травматичних ушкоджень, функціональних розладів здоров'я на 25% протягом наступних років дії договорів страхування.
- Компанія визнає значним страховим (андерайтинговим) ризиком потенційне зобов'язання по виплаті відшкодування у разі настання страхового випадку, що на 10% перевищує розмір страхової премії за таким ризиком з урахуванням вартості грошей у часі.

8.3. **Ринковий ризик** включає, зокрема: валютний ризик - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до коливання курсів обміну валют; майновий ризик - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до коливання ринкових цін на нерухомість.

Управління ринковим ризиком здійснюється за наступними основними напрямками:

- диверсифікація фінансового портфелю та розміщення активів відповідно до встановлених НБУ вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика - виключно в прийнятні активи;
- для зменшення впливу валютного ризику - дотримання відповідності між валютними активами і валютними зобов'язаннями;
- проведення стрес-тестування: аналіз чутливості нетто-активів до підвищення/зниження обмінного курсу іноземних валют відносно гривні на 25%;
- аналіз впливу можливого зниження ринкових цін на нерухомість на нетто-активи;
- аналіз впливу зміни доходності фінансових активів, депозитів та облігацій внутрішніх державних позик;
- не рідше одного разу на рік визначається справедлива вартість нерухомості (із залученням суб'єкта оціночної діяльності).

8.4. Управління **кредитним ризиком** здійснюється за наступними основними напрямками:

- поглиблене вивчення контрагента на етапі встановлення ділових відносин та постійний моніторинг в процесі співробітництва;

- моніторинг фінансового стану банків, з якими співпрацює: у випадку погіршення їх фінансового стану, Компанія має можливість змінити банк.

- щодо надходження страхових платежів ризик є несуттєвим, враховуючи, що майже 100 відсотків клієнтів є фізичні особи.

8.5. Метою управління **ризиком ліквідності** є захист прибутку та капіталу Компанії від негативного впливу дисбалансу між ліквідними активами та пасивами, забезпечення наявності в Компанії обсягу грошових коштів, достатніх для покриття операційних та планових потреб, а саме для виконання своїх зобов'язань в належні строки, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат. Управління ризиком ліквідності здійснюється за наступними напрямками:

- джерелами фінансування капіталу Компанії є власні кошти акціонерів;
- прогнозування, розрахунок, аналіз страхового портфеля по строкам погашення;
- аналіз адекватності сформованих резервів (залучається відповідальний актуарій);
- забезпечення наявності грошових ресурсів для розрахунків за страховими контрактами та зі страховими посередниками;
- для досягнення максимальної дохідності капіталу - розміщення коштів резервів у надійні та прибуткові активи;
- забезпечення на щоденній основі наявності інформації про склад та структуру активів (ведення реєстру прийнятних активів);
- формування достатнього обсягу капіталу для забезпечення дотримання вимог НБУ щодо регулятивного капіталу платоспроможності та мінімального капіталу;
- щоквартальна оцінка показників ліквідності (загальної, абсолютної, термінової) .

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Політика набуває чинності після затвердження її Наглядовою радою, і діє до моменту її скасування, або до прийняття нової Політики управління ризиками в порядку, встановленому внутрішніми нормативними документами Компанії.

9.2. У разі, якщо діюче законодавство України набуватиме змін, розділи (пункти) цієї Політики, які будуть суперечити вимогам таких змін в законодавстві України, не застосовуються.

9.3. Зміни в дану Політику подаються Ризик-менеджером та затверджуються рішенням Наглядової ради Компанії.